

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

RME RAPPORT

Nr. 6/2020

Oppsummering av høring og anbefaling til endringer i nettleiestrukturen

Kjell Rune Verlo, Bjørnar Araberg Fladen, Annhild Meling og Urd Sira

RME Rapport nr. 6/2020

Oppsummering av høring og anbefaling til endringer i nettleiestrukturen

Utgitt av: Reguleringsmyndigheten for energi
Redaktør: Kjell Rune Verlo
Forfatter: Kjell Rune Verlo, Bjørnar Araberg Fladen, Annhild Meling og Urd Sira
Forsidefotograf: Simon Oldani, NVE
ISBN: 978-82-410-2059-9
ISSN: 2535-8251

Sammendrag: Rapporten inneholder en oppsummering av innspillene vi har fått på høringen om endringer i nettleiestrukturen for kunder i distribusjonsnett, og våre anbefalinger til olje- og energidepartementet om endringer i forskrift om kontroll av nettvirkosomhet.

Emneord: Nettleie, fastledd, energiledd, effektledd, effekttariff, marginaltap

Reguleringsmyndigheten for energi
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95 95

E-post: nve@nve.no

Internett: www.nve.no

september, 2020

Forord

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) legger i dette dokumentet frem vårt endelige forslag til ny nettleiestruktur for kunder i distribusjonsnettet. Sammenlignet med høringen er forslaget moderert, forenklet og kommer høringsinstansene i møte.

I Norge handler klimapolitikk mye om elektrifisering, om å erstatte fossil energi med elektrisk energi. Etter hvert som samfunnet vårt elektrifiseres, vil stadig flere av oss bruke mye strøm på én gang, til hurtiglading av biler, busser, båter og annet.

Denne utviklingen presser kapasiteten i strømmettet vårt i perioder. For at vi skal lykkes med elektrifiseringen må vi utnytte nettkapasiteten best mulig. Da bør vi alle ha et økonomisk motiv for å flytte noe forbruk til tider med mindre belastning på nettet. Dette incentivet må komme fra nettleien.

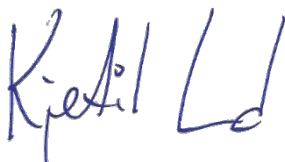
Dagens nettleie gir få slike incentiver. Når elektrifiseringen i årene framover øker, kan vi derfor risikere å måtte bygge mer nett enn nødvendig. Det kan medføre unødige naturinngrep, og at nettleien til folk og næringsliv øker mer enn nødvendig. Det er NVE (RME) sin oppgave å bidra til at strømmettet bygges og drives effektivt, og at det ikke koster husholdninger og næringsliv mer enn nødvendig. Grønn omstilling blir krevende nok som det er, om vi ikke i tillegg skal påføre oss selv unødvendige ekstraregninger. Det er også viktig at teknologiendringer og den grønne omstillingen ikke fører til en urimelig fordeling av nettleien mellom grupper.

Dette er bakgrunnen for at vi i vår sendte på høring forslag om å endre strukturen i nettleien i Norge. Forslaget var at effektbruk burde veie tyngre i nettleien (koste mer), mens energibruk burde veie mindre.

Nettleien er i praksis en stor fellesregning som må betales. Da oppstår engasjement og interessekamp. Vi mottok over 130 høringsuttalelser på vårt forslag til omlegging. I høringsrunden hevdet mange at vi gikk for langt i å redusere energileddet, at endringene ville bli for omfattende, og at nettleien ville bli for komplisert. Flere etterspurte en enklere og mer enhetlig nettleie.

Det har kommet inn gode innspill i høringen, og basert på disse har vi justert vår anbefaling på sentrale punkter. Rammeverket for nettleien vi nå anbefaler vil gi riktigere incentiver i nettleien enn vi har i dag. Samtidig er det mer moderat, kommer høringsinstansen i møte, og vil bare innebære mindre endringer for de fleste. Vi håper at vi har klart å avveie ulike hensyn på en god måte, og har funnet fram til en balansert løsning.

Oslo, 31.8.2020

Kjetil Lund
vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker
direktør

Innholdsfortegnelse

1	Om høringen	4
2	Bakgrunnen for å endre nettleiestrukturen	6
3	Oppsummering av innspillene til forslagene på høring	8
3.1	Generelle innspill på høringen eller forhold som ikke har vært på høring ..	8
3.2	Innspill til endringer i kapittel 13	11
3.3	Innspill til endringer i kapittel 14	12
3.4	Innspill på overgangsbestemmelse	18
4	RMEs anbefalinger til endringer i forskriften	20
4.1	Anbefalte endringer i kapittel 13.....	22
4.2	Anbefalte endringer i kapittel 14.....	26
4.3	Anbefaling overgangsbestemmelse og ikrafttredelse	30

I Om høringen

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) sendte den 5. februar 2020 ut et forslag til endring i utformingen av nettleien for lavspenkter kunder.

Høringsfristen var opprinnelig satt til 5. mai, men ble utsatt til 25. mai 2020. Høringsdokumentet er lagt ut på RME sine [nettsider](#)¹ og publisert som RME [Høringsdokument 1-2020](#)². Det er kommet inn 131 høringsuttalelser. RME har gjennomgått og vurdert de innkomne høringsinnspillene. I denne rapporten oppsummerer vi høringsinnspillene og gir våre anbefalinger til Olje- og energidepartementet.

Følgende høringsinstanser har hatt merknader.

- Abelia
- Agder Energi Nett AS
- Alta Kraftlag
- Bane Nor SF
- BKK Nett
- BlueTec AS
- Boligprodusentenes Forening
- Byggevarerindustrien
- Circle K
- Det Kongelige Selskap for Norges Vel
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Distriktsenergi
- Drivkraft Norge
- Ecosol AS
- EL og IT forbundet
- Elektroforeningen
- Elektroexperten AS
- Elhub AS
- Elsikkerhetsforum
- Elvia AS
- eMobility Norway
- Energi Norge
- Energiveteranene
- Enova SF
- Fagelektro AS
- Fjordkraft AS
- Forbrukerrådet
- Forbrukertilsynet
- Foreningen for Ventilasjon, Kulde og Energi
- Fortum
- Glava AS
- Glitre Energi Nett AS
- Grønn Byggallianse
- Gudbrandsdalen Energi Nett AS
- Hark Technologies AS
- Haugaland Kraft Nett AS
- Helgevold Gruppen
- Huseierne
- Industri- og næringspartiet
- Integrate Renewables AS
- ISI-Tech AS
- Kraftfylke
- Ladebransjen
- Lofokraft AS
- Lyse Elnett AS
- Miljøstiftelsen ZERO
- Multifag AS (økonomi)
- Multifag AS
- Mørenett AS
- Norges Automobil-Forbund
- Naturvernforbundet
- Norske Boligbyggelags Landsforbund
- Nedig AS
- Norsk Elektronisk Komite
- Nelfo
- Nelfo m.fl
- NHO
- Nissan
- Norsk Bioenergiforening
- Nordkraft Nett AS
- Nordlandsnett AS
- Norges Bondelag

¹ <https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/nytt-fra-rme/saker-pa-horing-reguleringsmyndigheten-for-energi-rme/horing-forslag-til-endringer-i-utformingen-av-nettleien/>

² http://publikasjoner.nve.no/rme_hoeringsdokument/2020/rme_hoeringsdokument2020_01.pdf

- Norges Hytteforbund
- Norsk Elbilforening
- Norsk Fjernvarme
- Norsk Gartnerforbund
- Norsk Landbruksrådgivning
- Norsk Solenergiforening og Solenergiklyngen
- Norsk Varmepumpeforening
- Nortrekk Solar AS
- OBOS BBL
- Otovo AS
- Regelrådet
- Rockwool AS
- Rørentreprenørene
- Samfunnsbedriftene
- SFE Nett
- Sintef Byggforsk
- Skagerak Nett AS
- Søgnekraft AS
- Solbære AS
- Solcelleexperten AS
- Solcellekraft AS (levert av CEO)
- Solcellekraft AS (levert av Sivilingeniør Lie)
- Solcellespesialisten
- Solenergi Norge AS
- Solteknikk AS
- Stl
- Stange Energi Nett
- Statkraft Energi
- Statnett SF
- Statsbygg
- Tensio AS
- Tibber
- Troms Kraft Nett AS
- TrønderEnergi Kraft AS
- Vaco Elektro AS
- Vesterålskraft Nett AS
- Vintervoll AS
- Virke
- YX 7-Eleven
- Vi har mottatt 28 innspill fra ulike privatpersoner

Følgende høringsinstanser hadde ingen merknader:

- Forsvarsdepartementet
- Justis- og beredskapsdepartementet

Dette dokumentet oppsummerer de innkomne høringsuttalelsene og RMEs anbefalinger til endringer i Forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer, som trådte i kraft 1. april 1999 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet).

Bakgrunnen for høringen er kort oppsummert i kapittel 2. Høringsinnspillene er oppsummert i kapittel 3, og vår anbefalte ordlyd med tilhørende begrunnelse legges frem i kapittel 4.

2 Bakgrunnen for å endre nettleiestrukturen

Formålet med forskriften om kontroll av nettvirksomhet er å legge grunnlaget for et effektivt kraftmarked og god kontroll av nettvirksomheten som naturlig monopol. Dette skal sikre at kraft overføres med riktig leveringskvalitet og til riktig pris, og at nettet utnyttes og utbygges på en sikker og samfunnsmessig rasjonell måte.

RME har hørt forslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet, nærmere bestemt om regelverket for utforming av tariffer. Strømnettet koster årlig rundt 27 milliarder kroner, og disse kostnadene betales av nettkundene gjennom nettleien.

Vi har foreslått endringer i nettleien slik at den bedre skal reflektere kostnadene ved bruk av nettet, og at kostnadene i større grad fordeles på bakgrunn av kundenes behov for effekt. Forslaget påvirker ikke hvor mye nettselskapene kan kreve inn i nettleie samlet sett. Forslaget vil bidra til en mer effektiv utnyttelse og utvikling av nettet. Forslaget skal også bidra til at nettselskapene lager nettleiemodeller som vil sikre en rimelig fordeling av deres kostnader.

Riktigere priser

Om lag 90 % av kostnadene i strømnettet er faste kostnader som ikke påvirkes av kundenes bruk av nettet på kort og mellomlang sikt. Dette er kostnader knyttet til eksisterende nettinvesteringer (linjer, kabler, transformatorer mv.) samt kostnader som er nødvendige for at nettet skal være tilgjengelig for kundene (systemer, overvåking, vedlikehold, feilretting mv.). Bare 10 % av kostnadene er direkte knyttet til overføring av strøm fra kraftprodusentene til nettkundene. Disse kostnadene oppstår fordi det er fysisk varmetap i strømnettet ved overføring, og omtales som «nettap». Dette varmetapet er høyere når nettet er høyt belastet.

Det er altså effektbruk og tilgjengelighet som de viktigste kostnadsdriverne i nettet, ikke energibruk. Effektbruk vil si hvor mye strøm vi bruker samtidig, og nettet må bygges for å kunne overføre så mye effekt som kundene bruker til et hvert tidspunkt. Tilgjengelighet vil si at vi har strøm i stikkontakten når vi trenger det, med en kvalitet som ikke ødelegger elektriske apparater. For å få til dette har nettselskapet også kostnader til overvåking, vedlikehold og feilretting. Disse kostnadene er heller ikke knyttet til energibruk. For å stimulere til effektiv bruk av nettet bør nettleiestrukturen reflektere de faktiske kostnadene i nettet.

Mange nettselskaper har i dag en nettleie der energileddet utgjør rundt 70 % av det husholdningskundene betaler i nettleie. Energileddet er lagt på kundens strømforbruk, og kundene får dermed et prissignal om at forbruk av energi har mye høyere kostnad enn det faktisk har. Forslaget til ny nettleie innebærer at de fleste nettselskapene må øke fastleddet og redusere energileddet slik at nettleien i større grad reflekterer med kostnadsstrukturen i nettet.

Mer effektiv utnyttelse og utvikling av nettet

Alle kostnadene for strømnettet betales av nettkundene gjennom nettleien. Nettkundene er alle som er tilknyttet nettet og enten produserer eller forbruker strøm. Hvis vi klarer å belaste nettet jevnere, vil vi utnytte strømnettet mer effektivt, og nettleien vil bli lavere for husholdninger og næringsliv i Norge.

For at nettleien skal bidra til best mulig utnyttelse av nettet og til å holde kostnadene lavest mulig, må nettleiestrukturen reflektere det som påvirker kostnadene i strømnettet. Uten en slik sammenheng, vil det ikke være noe insentiv til å jevne ut forbruket. Manglende insentiv til å jevne ut forbruket kan føre til at flere bruker mer strøm samtidig, og økte effekttopper vil over tid skape behov for nye nettinvesteringer og øke kundenes nettleie.

I høringsforslaget poengterte vi viktigheten av å gi signaler for å unngå høyt strømbruk i perioder når nettet er høyt belastet. Vi foreslo endringer som skal gi kundene insentiver til å jevne ut noe av strømforbruket. På denne måten kan nettkundene bruke mer strøm og nettselskapene kan tilknytte flere kunder, uten at nettselskapene må bygge flere nye nettanlegg enn nødvendig. Dette bidrar til at eksisterende nettanlegg bli bedre utnyttet, og videre utvikling av strømmettet skjer først når det virkelig er behov.

Rimelig fordeling

I dag har de fleste husholdningskunder, og mindre næringskunder, en nettleie som er beregnet ut fra hvor mye strøm de bruker totalt i løpet av året, uavhengig av hvordan forbruket er fordelt gjennom døgnet, uken eller året.

Alle kunder må dekke en andel av nettselskapets faste kostnader for å ha mulighet til å bruke nettet. Dette gjelder også kunder som i perioder verken bruker energi eller effekt. Nettet må driftes og vedlikeholdes, og nettselskapene må ha beredskap slik at nettet er klart til bruk når kunden har behov for å bruke det. Det er likevel ikke rimelig at alle kunder, uavhengig av størrelse og forbruk, skal betale like mye for å være tilknyttet strømmettet. I forslaget som ble sendt på høring foreslo vi at nettselskapets kostnader skal fordeles på bakgrunn av kundens bruk av eller behov for effekt. En nettleie som sterkere er knyttet til kundens effektbruk vil bedre reflektere nettselskapets kostnader enn en nettleie knyttet til kundens strømforbruk.

3 Oppsummering av innspillene til forslagene på høring

I teksten under har vi forsøkt å vurdere i hvilken grad høringsinstansene har vært positive eller negative til forslaget sendt på høring. Det er likevel viktig å påpeke at en stor del av høringsinstansene ikke er utelukkende positive eller negative. Felles for mange av instansene er at de er positive til innføringen av effektbaserte tariffer og ser behovet for en ny nettleiestruktur, men er kritiske eller uenige i det konkrete forslaget i høringsnotatet, eller i deler av det. I de påfølgende delkapitlene presenterer vi både høringsinstansenes generelle innspill og innspillene til de konkrete delene av forslaget.

3.1 Generelle innspill på høringen eller forhold som ikke har vært på høring

En stor del av innspillene vi har mottatt er i utgangspunktet positive til målsetningen og begrunnelsen for forslaget vårt om at det er viktig å utarbeide en nettleie som har til hensikt å fordele forbruket på flere av døgnetts timer. Målet er å få en mer rettferdig fordeling av kostnadene i nettet basert på hvor mye man bruker eller belaster nettet.

Troms Kraft Nett, Mørenett, Nordlandsnett, TrønderEnergi Kraft, Lofotkraft, BKK Nett, Sognekraft, Elsikkerhetsforum, Enova, Norsk Gartnerforbund, Statkraft, Statnett, Norsk Fjernvarme og Rørentreprenørene støtter forslaget til ny nettleiestruktur. **Troms Kraft Nett** peker på at saken er utredet to ganger tidligere, og at en ytterligere utsettelse vil medføre store samfunnsøkonomiske tap.

Agder Energi Nett, Elvia, Lyse Elnett, Elvia, Tensio, Vesterålskraft Nett, Haugaland Kraft Nett, Glitre Energi Nett, Gudbrandsdalen Energi Nett, Skagerak Nett, Stange Energi Nett, Alta Kraftlag, Tensio, Elhub, Energi Norge, Nelfo, ZERO, Samfunnsbedriftene, Fjordkraft, NHO, Virke, Drivkraft Norge, Circle K, NAF, DSB, Sintef Byggforsk, Statsbygg, EFO, Foreningen for ventilasjon, kulde og energi (VKE), NOBIO, Fortum og Ladebransjen har gitt innspill som støtter grunnprinsippene i høringen. De er enige i at ny nettleiestruktur bør reflektere kostnadsstrukturen i nettet, og at man må oppnå en bedre effektbalanse i kraftsystemet. Mange har likevel innvendinger til deler av forslaget, og de stiller spørsmålstegn ved om det foreslåtte regelverket vil oppnå målene. Disse innvendingene trekkes frem i de neste kapitlene, under den aktuelle bestemmelsen.

Forbrukerrådet, Huseierne, OBOS, Norsk Solenergiforening og Solenergiklyngen, Naturvernforbundet, Norges Bondelag, El og IT-forbundet, Norsk Landbruksrådgiving, Norsk Elbilforening, Boligprodusentene, NBBL, eMobility, Tibber, Byggevareindustrien, Grønn Byggallianse, Norsk varmepumpeforening, Otovo, Solenergi Norge, Vaco Elektro, Solcellespesialisten, Multifag, Solbære, ISI-Tech, Fagelektro, Bluetech, Solcelleexperten, Solcellekraft, Nortrekk, Ecosol, Integrate Renewables, Solteknikk, Glava, Rockwool, Nissan, Abelia, Helgevoldgruppen, og Elektroxperten støtter ikke forslaget.

Regelrådet har vurdert at høringsnotatet er tilstrekkelig utredet. De peker imidlertid på at konsekvensene for næringslivet kunne vært beskrevet nærmere, blant annet med tall for små og store bedrifter.

Sentrale forbrukerorganisasjoner, miljøorganisasjoner og næringsorganisasjoner, blant annet **Nelfo** og **Zero** støtter målet om økt nettutnyttelse og å legge til rette for en effektiv utvikling og utnyttelse av overføringsnettet. De stiller likevel spørsmål ved om det konkrete forslaget oppnår denne målsettingen

og etterlyser et bedre erfaringsgrunnlag for forslaget. De peker på at det er hensiktsmessig å innhente flere erfaringer fra pågående pilotprosjekter, og gjøre en nærmere vurdering av svakhetene ved forslaget. Sammen med flere andre organisasjoner ber de om et nytt omforent forslag.

Lyse Elnett etterlyser en samfunnsøkonomisk analyse som viser at reduserte nettinvesteringer ved lastflytting overgår samfunnsøkonomiske kostnader hos kunder og andre medfølgende kostnader til omlegging av tariffmodell. **SINTEF Byggforsk** ønsker beregninger som viser hva som kan spares ved innføring av effekttariff og smart styring av forbruk. Også **Tibber** peker på at forslaget er basert på usikre analyser av sparte kostnader.

Distriktsenergi er enige i at effekttariffer vil være viktige for å gi gode prissignaler, men at det må anvendes ulike prissignaler avhengig av hvor i strømmettet utfordringene er. De peker videre på at nettselskapene må kunne velge hvilken modell de vil anvende. De ber om at innføring av ny nettleiestruktur utsettes til vi har mer erfaring fra pilotprosjekter, og viser til Glitre Energi Nett sin modell som et eksempel.

De fleste nettselskapene har fremhevet viktigheten av å gi kundene god nok informasjon forut for innføring av ny nettleiestruktur. Svært mange påpeker at det er avgjørende med felles informasjon fra myndigheter, nettselskaper og andre aktører for å få kundene med på omleggingen.

Alta Kraftlag peker på at bransjen har lagt bak seg en periode med inngripende endringer overfor kundene, med innføring av AMS og pålagt innkreving av anleggsbidrag. De mener RME i for liten grad har tatt informasjonsansvaret ved omlegginger, og ber RME om å forberede en bedre informasjonskampanje enn tidligere.

Agder Energi Nett peker på at forslaget gir nettselskapene mulighet til å legge vekt på politiske signaler fremfor faglige argumenter i valget av modell. De viser til begrunnelsen i høringsnotatet om at et lavt energiledd vil påvirke lønnsomheten til solcelleanlegg, men at et tiltak som å produsere en andel av eget energibehov ikke reduserer behovet for nettkapasitet. AEN er enige i at det ikke er noen faglig begrunnelse for at en slik kunde skal dekke mindre av nettets faste kostnader enn andre. De peker også på at en ladestasjon med lav brukstid ikke har et lavere behov for nettkapasitet, som igjen kan forsvare en lavere pris. De mener det er uheldig om en nettleiemodell tilpasses for å løse et spesifikt problem.

Forbrukerrådet viser til en undersøkelse hvor 70 % av strømkundene ikke visste hva strømvikten deres het, eller hva påslaget i spotavtalen var på. Forbrukerrådet mener derfor at det er stor sannsynlighet for at forbrukerne ikke vil forstå eller reagere på prissignaler i nettleien. De mener forslaget vil gjøre det mer komplisert å være strømkunde.

Huseierne støtter ikke forslaget og mener at man per dags dato ikke har tilstrekkelig kunnskap om hva som skal til for å endre forbrukernes adferd. **Huseierne** og **OBOS** peker på at prissignaler ikke vil være et godt nok virkemiddel for å endre forbrukeratferd. De mener også på at forslaget er usosialt fordi omfordeling av nettkostnader vil gå på bekostning av sårbare kunder som ikke kan investere i teknologi og ekstrautstyr.

OBOS mener generelt at effektbasert nettleie er for komplekst for vanlige forbrukere, og de stiller spørsmål ved at samfunnsnyten ved at forbrukerne skal jevne ut effektoppene sine, ikke er konkretisert i forslaget.

Ladebransjen påpeker at det er en svakhet ved høringsnotatet at hurtigladeparker i liten grad er belyst med regneeksempler, og at det er gitt liten innsikt i hvilke forutsetninger som er lagt til grunn for konklusjonene i høringsnotatet.

Norges Bondelag peker på at forslaget ikke er tilstrekkelig utredet for landbruket. De mener at kostnadsøkningen for disse gruppene må utredes før forslaget kan behandles.

DSB stiller spørsmål ved risikoen for økt brannfare dersom det legges opp til bruk av elektriske produkter uten tilsyn. **OBOS** støtter denne bekymringen. De ber RME informere nettselskapene om risikoen ved de ulike nettleiemodellene slik at de kan gjøre gode elsikkerhetsvalg og informere kundene sine om eventuelle tiltak.

NBBL er kritiske til at det ikke er utredet hvilke virkninger forslaget vil ha for borettslag. De mener forslaget har et ensidig fokus på kostnader i nettet og er mangelfullt når det gjelder kostnader og virkninger for kundene. Spesielt gjelder dette kundens reelle muligheter for å redusere nettleien med adferd og investeringer som omleggingen skal stimulere til.

Solteknikk mener forslaget representerer et foreldet syn på hvordan energimarkedet vil være i fremtiden med nye løsninger og mener forslaget må forkastes.

NAF anbefaler en bredere gjennomføring av piloter og testing av tariffmodeller før en endring i nettleie for forbrukskunder kan gjennomføres.

Nordkraft Nett, Vesterålskraft Nett og flere **privatpersoner** stiller spørsmål ved hvordan kunder uten AMS-måler skal håndteres ved innføring av ny nettleiestruktur, og de etterlyser retningslinjer fra RME.

Det har kommet flere innspill om at ny nettleiestruktur må legge til rette for økt elektrifisering av transportsektoren og hensynta ladestasjoner og hjemmelading for elbiler. **Norsk Elbilforening** peker på at forslaget fremstår lite gjennomtenkt for privatkunder, sameier og borettslag, sett i lys av mulighetene som er åpnet opp med automatiske timesmålinger i husholdninger. **NAF, Drivkraft Norge, Virke**, med støtte fra **Circle K, St1, XY 7-Eleven**, støtter målsetningen om en effektiv bruk av nettet, men peker på at ny nettleiestruktur ikke må medføre økt nettleie for enkelte ladetilbud, uavhengig av om ladepunktet har høy eller lav brukstid. **Virke** er kritiske til om prissignaler kan brukes for å endre forbrukernes atferd når det gjelder prioritert forbruk. De anfører at hurtiglading er kritisk etterspørsel, og at prissignaler ikke vil endre atferden til forbrukerne ved hurtiglading. **Boligprodusentene** peker på at det mangler konkrete og sikre beregninger som viser at forslaget til ny nettleiestruktur vil ivareta og gi insentiver til elektrifisering av transportsektoren. Flere har stilt spørsmål ved om det bør anvendes andre, og mer målrettede virkemidler for å tilrettelegge for utbygging av hurtiglading og ladestasjoner i griségrendte strøk, som for eksempel egne transporttariffer, eller støtteordninger.

Forhold som ikke har vært på høring

Norsk Elbilforening viser til at det hadde vært hensiktsmessig om effekttoppen for el-billading i boligblokk ble beregnet for hver hovedbryter i boligblokken. På denne måten hadde ladeanlegg med dynamisk effektstyring gitt lav totalbelastning og dermed lav nettleie. De mener at når det anvendes separate måleranlegg for elbillading med dynamisk effektstyring når det er lav belastning i nettet, vil dette være i motfase til resten av byggets effektuttak. Modellen vil derfor straffe elbillading som jevner ut totaleffekten over hovedbryteren i et boligselskap.

Norsk Elbilforening har også bedt RME vurdere å endre bokstav j) om fellesmåling av boenheter i ny § 13-1. De peker på at det er en grunnleggende utfordring for boligselskapene at de ikke har en fellesmåler, uavhengig av hvilken nettleiemodell som blir valgt. Det er derfor ikke insentiv til å balansere effektuttaket til ladeanlegget mot effektuttaket i resten av blokken. Dersom målet er å legge til rette for smarte ladeanlegg som reduserer belastningen i nettet, er det lite hensiktsmessig å regulere boenhet og fritidsbolig hver for seg. Konkret ber de RME vurdere muligheten for at boenhet og parkeringsanlegg kan avregnes som én kunde.

3.2 Innspill til endringer i kapittel 13

§§ 13-1, 13-2, 13-3 og 13-4

Vi har ikke mottatt andre innspill på den foreslåtte bestemmelsen.

§ 13-5. Informasjonsplikt

I forslaget som ble sendt på høring foreslo vi et nytt fjerde ledd i § 13-5. Bestemmelsen beskriver hva nettselskapene som minimum skal gi av informasjon til kundene for å formidle prissignalene i tariffen. **NOBIO, Elvia, Statkraft Energi og Norsk fjernvarme** støtter forslaget. De viser til at kundene trenger denne informasjonen for å kunne respondere på prissignalene.

Vesterålskraft Nett, Nordkraft Nett, Lofotkraft og Tensio er negative til det foreslåtte fjerde leddet. De mener kundene ikke vil benytte seg av informasjonen, og at forslaget bare vil medføre kostnader til systemutvikling, som kundene igjen må dekke. De foreslår at fjerde ledd fjernes.

Huseierne og Samfunnsbedriftene peker de på at tidligere analyser har vist at kundene må ha tilgang til informasjon om eget strøm- og effektforbruk i sanntid for at prissignaler skal ha effekt. De er derfor kritiske til nytten av det foreslåtte forslaget.

Elhub stiller spørsmål ved om det er nødvendig med regulering på dette området. De peker på at informasjonen kan leveres av andre markedsaktører, gitt at tariffmodellen er tilgjengelig og muliggjør fremstilling av faktisk nettkostnad tett opp til forbrukstidspunktet.

Standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon

I høringsforslaget ba vi også om innspill til standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon. Innspillene vi har mottatt har vært positive til et standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon.

Alta Kraftlag, Lofotkraft, Statkraft, Haugaland Kraft Nett, Gudbrandsdalen Energi, Sognekraft, Skagerak, Lyse Elnett, Samfunnsbedriftene, Energi Norge, Nelfo, Kraftfylka, Hark Technologies, Elvia, Forbrukerrådet, Bane Nor og Elhub er positive til et standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon. De peker på Elhub som det naturlige utgangspunkt for et felles system når det gjelder tilgang for leverandører, men også for kunder.

Flere har likevel fremhevet at utviklingen av et standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon må ha fokus på kostnadseffektivitet og avveies mot det administrative merarbeidet nettselskapene får. Rapporteringen fra nettselskapene må skje på en enkel og effektiv måte.

Elvia og Elhub trekker også frem at dersom Elhub skal anvendes som standardisert grensesnitt for kundekommunikasjon, må denne bruken begrenses til å være en ren kommunikasjonskanal mellom aktørene. De ønsker ikke at det legges inn avregningsfunksjonalitet i Elhub.

Nelfo peker på at et standardisert grensesnitt krever større grad av standardisering av nettleiestructuren enn det RME legger opp til i høringsnotatet.

3.3 Innspill til endringer i kapittel 14

§ 14-2 Utforming av tariffer for ordinære uttak i distribusjonsnettet

Generelle kommentarer til §14-2

Forslaget til §14-2 angir prinsippene for utforming av tariffer for ordinære uttak i distribusjonsnettet. Bestemmelsen består av fem ledd som angir rammene for hvordan nettselskapene skal fastsette tariffen. I forslaget til ordlyden som ble sendt på høring skal tariffene minimum bestå av et fastledd og et energiledd. I tillegg foreslo vi at nettselskapene kan benytte et effektledd i tillegg til fastledd og energiledd for å fordele kostnadene på en rimelig måte.

Norsk Solenergiforening, Solenergiklyngen, Nelfo m.fl og Grønn Byggallianse trekker frem at ny nettleietariff må motivere til å flytte forbruket til tidspunkt der nettet har ledig kapasitet. **Grønn Byggallianse** peker på at de skisserte modellene i høringsnotatet vil straffe høyt forbruk like mye uavhengig av om det skjer i perioder med høy belastning, eller når det er god kapasitet i nettet. De viser også til at energiteknologi virker når signalene teknologien skal reagere på er enhetlig og standardiserte. Dersom man har mange ulike tariffmodeller, vil teknologien bli dyr og svekke hvor virkningsfull den kan være.

Forbrukerrådet og Forbrukertilsynet mener at det trengs mer kunnskap om hvordan den enkelte forbruker vil motta, forstå og reagere på prissignalene i ny nettleiemodell. De viser også til at mange forbrukere bor i sameier og borettslag hvor det gjelder egne husholdningsregler. De stiller derfor spørsmål ved i hvilken grad en del forbrukerne har mulighet til å utjevne, eller flytte eget strømforbruk.

Flere av høringsinstansene, blant annet **Energi Norge** og **Elvia**, har trukket frem at det er viktig med en enkel tariffmodell som er lett å kommunisere, kundevennlig og målrettet. Da kan kundene respondere med hensyn til det mest fleksible forbruket. **BKK Nett** peker på at det sentrale ikke er å forklare kundene effekt, eller modellen i seg selv, men å kommunisere kundens potensielle besparelser ved å endre adferd. Gjennom «riktig» adferd vil kunden spare nettleie, uavhengig av underliggende modell.

EL og IT Forbundet mener det er viktig at ny tariff ivaretar insentiver for energieffektivisering og lokal energiproduksjon. De peker på at modellen må være egnet til å ivareta målene og samtidig virke forståelig og rimelig for forbrukerne.

Enova er enige i at prinsippet som ligger til grunn for ny nettleiemodell må være å holde nettkostnadene så lave som mulig. De er også enige i at prisen vi betaler for tilkobling og bruk av nettet skal gi den enkelte kunde insentiv til kostnadseffektiv bruk.

Time of use

Mange av høringsinstansene, blant annet **Forbrukerrådet, Norsk Solenergiforening, Solenergiklyngen, Nelfo m.fl, EL og IT forbundet, Energi Norge, Elvia, Lyse Elnett og Glitre Energi Nett** ønsker at man åpner for en nettleiemodell basert på time of use. De viser blant annet til Glitre Energi Netts pilotprosjekt med «Smart nettleie». Høringsinstansene trekker frem at en slik modell vil gi insentiv til å flytte forbruket til perioder der nettet ikke er høyt belastet. Modellen vil også være enkel å kommunisere for nettselskapene og enkel å forstå for kundene. På denne måten vil også prissignalene bli tydeligere og gi kundene klare insentiver til endring av effektuttaket. **Foreningen for ventilasjon, kulde og energi (VKE)** peker derimot på at en slik time of use-modell ikke differensierer nok til å ivareta ønsket om å fordele nettleien mer rettferdig. De mener også at en slik modell vil straffe de som ikke har mulighet til å flytte forbruket sitt utenfor de spesifikke tidsrommene, selv om de har en ellers jevn effektprofil.

Avgrensning av regelverket

I høringsnotatet ba vi om innspill på om regelverket i større grad burde avgrenses. En stor del av høringsinstansene har pekt på at regelverket i større grad bør standardiseres. Noen har vist til at det er viktig med frihet for nettselskapene for å prøve ut ulike modeller, men at man over tid må arbeide for å finne den best egnede modellen, som kan brukes som standard.

Lyse Elnett, Energi Norge, Nordlandsnett, Sognekraft og Distriktsenergi støtter et regelverk som gir nettselskapene frihet til å velge modeller selv. De peker på at det er usikkerhet knyttet til hvordan modellene vil fungere og tas imot av forbrukerne. Derfor er det viktig at nettselskapene har frihet til å teste ut ulike nettleiemodeller. Erfaring fra piloter vil gi god veiledning i hva som er den beste modellen for husholdningskunder. **Lyse Elnett** peker også på at RME bør åpne for flere modeller og kombinasjoner i tiden frem til ny nettleiestruktur skal implementeres.

Kraftfylka mener nettselskapene må få en viss fleksibilitet i utformingen av nettleiemodeller, men at det ikke burde åpnes for ytterligere modeller. Dette vil gjøre nettleien mer komplisert for nettselskapene, og for kundene.

Hark Techonologies, Sintef Byggeforsk, Lofotkraft, Enova, Forbrukertilsynet, Statnett, Elhub, NHO, Hytteforbundet samt innspillene vi mottatt fra ulike **solcelleaktører**, mener at antall nettleiemodeller må begrenses i høringsforslaget. De viser til at ulike løsninger skaper forvirring, og at en forenkling av nettleien vil gjøre det enklere for nettselskap å kommunisere overgangen til en ny modell.

Forbrukertilsynet peker på at mange ulike nettleiemodeller, vil gjøre det mer krevende for nettselskapene å gi kundene god nok informasjon om modellene. Dette kan gjøre det vanskeligere å få kundene til å flytte forbruket sitt.

Agder Energi Nett oppfordrer RME til å begrense frihetsgradene i det foreslåtte regelverket. De mener det er uheldig med stor variasjon i tariffutformingen i landet, og de peker på at det ikke er modellen i seg selv som er avgjørende, men informasjon og opplæring av kundene. Videre har blant annet **Elhub** påpekt at man må ta hensyn til at modellene skal implementeres i IT-systemer og støtte effektive prosesser for avregning og kundeinformasjon på digitale plattformer. Ulike nettleiemodeller vil medføre at systemer, teknologi og programvare må tilpasses hver enkelt modell. **NHO** påpeker at forenkling og standardisering vil redusere utviklingskostnader og gjøre det enklere å kommunisere med en samlet gruppe av nettkunder.

Virke mener høy valgfrihet for nettselskapene kompliserer vurderingene av hva som vil gi et godt ladetilbud for el-biler, og at dette ikke er i samsvar med målene for elektrifisering av veitransport i Norge.

Statnett foreslår at det tydeliggjøres hvilke kostnader som skal dekkes gjennom de enkelte leddene som er foreslått, og hvordan dette beregnes. De mener dette vil gjøre det enklere å kommunisere ny nettleiestruktur, og at den blir enklere å forstå for kundene.

Glitre Energi Nett og NHO foreslår at det tillates maksimalt to nettleiemodeller ved innføring av ny tariffstruktur, med et mål om en felles modell over tid.

BKK Nett mener at dersom ny tariffmodell standardiseres i for stor grad vil dette redusere muligheten til å utforme en tariffmodell som ivaretar lokale utfordringer.

Annet ledd – tariffledd

Forslaget til § 14-2 annet ledd beskriver hvilke tariffledd tariffene for lavspent uttak i distribusjonsnettet skal eller kan være sammensatt av.

Høringsinstansene har gitt innspill på de ulike foreslåtte tariffleddene. Disse er oppsummert nedenfor, under §14-2 tredje, fjerde og femte ledd.

Tredje ledd – energileddet

Forslaget til ny §14-2 tredje ledd angir hovedregelen for energileddet, som er at energileddet skal avspeile marginale tapskostnader i nettet. I tillegg åpner bestemmelsen for at nettselskapene kan fastsette en høyere pris enn marginaltapskostnad i enkelte timer for å gi kundene økonomisk motivasjon til å redusere effekttopper.

Det er sprikende meninger om forslaget. Enkelte har kommentarer til hele bestemmelsen, mens andre bare kommenterer deler av den.

Den ene delen av bestemmelsen er forslaget om at energileddet skal avspeile marginale tapskostnader, og det er flere som har ytret seg om dette.

Huseierne, Norsk Solenergiforening, Solenergiklyngen, EL- og IT-forbundet, Nelfo m.fl., og ulike **solcelleaktører** støtter ikke forslaget om at energileddet skal avspeile marginale tapskostnader. Flere av disse aktørene viser til at endringen vil føre til et lavt energiledd, som ikke vil bidra til økt utnyttelse av nettet. De mener endringen vil svekke motivasjonen til å gjennomføre energisparingstiltak og investeringsviljen til lokal egenproduksjon av strøm. Flere av dem påpeker at dette vil være i strid med det politiske målet om energisparing og egenproduksjon. I følge **Nelfo** vil endringen føre til at lønnsomheten i lokale energiløsninger reduseres med om lag 25 % av den totale prisen på strøm fra nett.

Glitre Energi Nett og Nelfo m.fl. peker på at dersom energileddet kun skal reflektere marginaltapskostnader, vil man miste muligheten til å gi enkle prissignaler gjennom et varierende energiledd. Etter Glitre Energi Netts syn er det energileddet i nettleien som enklest kan tilpasses for å motivere forbrukere til ønsket adferd.

Energi Norge, Tensio, Troms Kraft Nett, Lyse Elnett, NHO, Elvia og Samfunnsbedriftene Energi mener at marginaltapsprinsippet bør kunne fravikes i større grad enn det som er foreslått. Flere av dem mener at marginaltapsprinsippet bør kunne fravikes for husholdningskunder fordi dette ikke vil fungere som et prissignal for dem. De viser til at marginaltapsprinsippet delvis vil stå i veien for utforming av flere gode tariffmodeller. For å sikre en sterk nok vridning mot kapasitetsprising, foreslår **Energi Norge** i stedet at man fastlegger en begrensning på hvor stor andel av inntektene som kan komme fra energileddet. **Tensio** gir likevel uttrykk for at regelen vil fungere for større kunder.

Samfunnsbedriftene Energi peker på at marginaltapsbasert energiledd fører til et lavt energiledd, og at dette derfor ikke vil gi de rette signalene til kundene. De mener at størrelsen på energileddet bør ha en viss fleksibilitet. De foreslår derfor å endre ordlyden i bestemmelsen slik at «marginale» blir tatt vekk: «*Energileddet skal avspeile ~~marginale~~ tapskostnader, og kan i tillegg ha et påslag for å gi økonomisk motivasjon til å redusere effekttopper i enkelttimer*».

Agder Energi Nett og Lofotkraft støtter forslaget om at energileddet skal dekke marginale tapskostnader. **Sognekraft** støtter også dette, gitt at energileddet er høyere når strømmettet er høyt belastet.

Den andre delen av bestemmelsen er forslaget om at nettselskapene skal kunne ha et påslag for å gi økonomisk motivasjon til å redusere effekttopper.

BKK Nett, Lyse Nett, Energi Norge, Agder Energi Nett, Elvia, Sognekraft, Samfunnsbedriftene og Sintef er positive til et påslag i energileddet for å utjevne effekttopper. **Sintef** mener både påslag i energileddet og tidsdifferensiering av effektleddet er gode virkemidler for å endre adferden til forbrukere.

Forbrukerrådet uttaler at de kunne ha støttet opp om en nettleiemodell med tidsdifferensiert påslag i energileddet. En forutsetning for dette er at modellen baseres på kunnskap fra pilottester med et større utvalg. De mener man trenger mer kunnskap om hvordan den enkelte vil motta, forstå og reagere på prissignalene.

BKK Nett og Samfunnsbedriftene mener det bør åpnes for geografisk differensiering av påslag. **BKK Nett** peker på at dette vil gi mulighet til å prise effektknapphet i et avgrenset område der det er behov for å redusere effekttoppen, uten at kunder i områder uten effektknapphet må gis samme prissignal.

Energi Norge og Elvia mener det bør være mulig å fravike marginaltapsprinsippet i større grad, og at det skal være mulig å ha påslag i flere timer enn det som er foreslått.

Lofotkraft, Hark Technologies og Mørenett er negative til påslag og tidsdifferensiering av energileddet. De er mer positive til tidsdifferensiering på effektleddet. **Lofotkraft** mener det bør være et krav til effektledd.

I høringsdokumentet har RME i utgangspunktet foreslått at det skal være valgfritt å benytte et påslag i energileddet for å jevne ut effekttopper. I høringen ba vi om synspunkter på om det burde være en plikt for nettselskapene til å inkludere slikt påslag i energileddet.

Agder Energi Nett mener at det bør være obligatorisk med påslag i enkelttimer, med den begrunnelse av at de ønsker å ha en standard modell for hele landet.

Lyse Elnett, Samfunnsbedriftene, Nordkraft Nett, Tensio og Elhub ønsker ikke at et påslag for å utjevne effekttopper skal være pliktig for nettselskapene. **Tensio og Samfunnsbedriftene** peker på at påslaget vil komplisere tariffmodellen og dermed være vanskelig å forstå for mange. **Elhub** mener det ikke er nødvendig med et pliktig påslag dersom tariffmodellen også inkluderer et effektledd. I tillegg peker de på at det vil være vanskelig å føre tilsyn med en plikt, med mindre man også bestemmer et nivå for hvor stor del av inntektsrammen som skal dekkes av et påslag.

Nordkraft Nett peker på at elavgiften er kWh-basert, og at dette vil bidra til et høyt energiledd selv om energileddet kun skal avspeile marginale tapskostnader.

Fjerde ledd – fastleddet

RMEs forslag til §14-2 fjerde ledd innebærer at fastleddet skal differensieres på grunnlag av kundens etterspørsel etter effekt. Noen aktører har kommentarer til den foreslåtte ordlyden i bestemmelsen.

Alta kraftlag støtter forslaget om at fastleddet skal dekke faste kostnader.

Mørenett mener at fastleddet må utformes slik at det dekker en del av faste kostnader, men at man også skal kunne dekke kundespesifikke kostnader.

Agder Energi Nett har innvendinger til formuleringen i 14-2 fjerde ledd. De peker på at ordlyden blant annet åpner for tariffer med lave fastledd, som vil føre til at kunder med lavt energibruk blir subsidiert av andre kunder. De mener ordlyden i forslaget ikke er presis nok og ønsker tydeligere føring på hva som skal dekkes av fastleddet i tariffen og hva som skal dekkes av effektleddet. De foreslår at kundekostnadene og driftskostnadene skal dekkes inn gjennom et likt fastledd for alle kunder og at kapitalkostnader og kostnader til overliggende nett skal dekkes inn gjennom et tillegg til fastleddet basert på en av modellene for differensiering.

I høringsforslaget illustrerte RME to eksempler på hvordan man kan utforme tariffmodeller der fastleddet vil være differensiert på kundenes etterspørsel etter effekt. Det er flere som har kommentarer

(direkte) til disse modellene. Det ene eksemplet er «abonnert effekt» og den andre er en sikringsbasert tariff. Det er flere som har gitt kommentarer til disse konkrete eksemplene.

Abonnert effekt:

Energiveteranene og Hytteforbundet er positive til abonnert effekt, men med noen justeringer i forhold til det som er beskrevet i høringsdokumentet.

Norsk elbilforening, Tibber, BKK Nett, Nelfo m.fl., Vesterålskraft, Forbrukertilsynet, Mørenett, og Lofotkraft er negative til abonnert effekt. De fleste som er negative til denne modellen, kommenterer ikke § 14-2 fjerde ledd, men sier at modellen generelt er for komplisert og derfor er lite kundevennlig. Flere nettselskap peker også på at en slik modell vil være vanskelig å administrere. Flere nevner at kunder får insentiv til å ligge tett oppunder den abonnerte effekten, i stedet for å bruke mindre energi og flate ut effekten.

Lyse Elnett mener at en modell med abonnert effekt kan være ressurskrevende for nettselskap med tanke på implementering og oppfølging av kunder. Samtidig peker de på at modellen er godt egnet for å skape forutsigbare forbruksmønstre, og at dette vil være positivt for å unngå timeskiftutfordringer og for nettplanlegging.

I RMEs eksempel er det opp til nettselskapene å gi kunden det abonnementet som gir kunden lavest mulig nettleie basert på historisk forbruk siste 12 måneder. **BKK Nett** mener kunden selv burde velge hvor mye effekt vedkommende ønsker å abonnere på, slik at kunden får et mer bevisst forhold til abonnementet og gjøre tilpasninger.

Sikringsbasert:

Vesterålskraft, Elvia og Agder Energi Nett er positive til en modell som er basert på sikringsstørrelse. **Vesterålskraft** bruker en slik modell nå, og de synes det fungerer godt. Modellen er enkel å formidle, men de peker på at modellen alene ikke gir insentiv til å utjevne forbruket. **Agder Energi Nett** mener at sikringsbasert modell er den eneste av de skisserte modellene i høringsdokumentet som kan sikre at alle betaler en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet.

Lyse Elnett, Hark Technologies og Energiveteranene er av den oppfatning at sikringsbasert modell kan fungere godt i kombinasjon med andre modeller, men at den ikke vil gi insentiver til å jevne ut forbruket innenfor den sikringen man har. De er imidlertid positive til at modellen er enkel å kommunisere. Videre peker **Lyse Elnett** på at sikringsbasert tariff er forutsigbar, og at forutsigbarhet i effektflytting er et premiss for å redusere utbygging av nettet.

Nelfo m.fl., EI- og IT Forbundet, Norsk elbilforening, Forbrukertilsynet, Hytteforbundet, Mørenett, og Lofotkraft er negativ til sikringsbasert tariff. De fleste som er negative til denne modellen, er kritiske til et høyt fastledd med lite fleksibilitet fordi dette ikke vil gi insentiv til å flytte forbruk for å avlaste nettet innenfor den sikringen man har. **Nelfo m.fl. og Lofotkraft** er svært kritiske og mener dette vil oppleves som en høy fast avgift, og at det derfor vil kunne gi insentiv til å sløse med strømforbruket innenfor sikringen. **EI- og IT-forbundet** peker også på at en slik modell heller ikke gir insentiv til økt utnyttelse av nettet i lavlastperioder. **Mørenett** peker på at deres kunder har 63A overbelastningsvern, og at nettet ikke tåler at alle utnytter kapasiteten som ligger i dette.

Femte ledd – effektleddet

RMEs forslag til ny §14-2 femte ledd innebærer at nettselskapene kan utforme nettleien med et effektledd i tillegg til fastledd og energiledd. Effektledd er prisen kunden må betale for forbruk målt i kWh/h i de timene som benyttes som avregningsgrunnlag. I forslaget har effektleddet én avregningstime per døgn (døgnmaks), og effektleddet skal tidsdifferensieres slik at det bedre reflekterer belastningen i nettet.

Nordlandsnett, Lofotkraft, Norsk Gartnerforbund, Enova og til dels **Sintef Byggforsk** er positive til RMEs forslag om effektleddet. De viser til at døgnmaks som avregningsgrunnlag vil gi kundene riktige insentiver til å jevne ut forbruket sitt, og at kunden vil oppleve en nær sammenheng mellom eget forbruk og kostnaden. Døgnmaks vil gi riktigere avregning av belastningene i kraftsystemet. De viser også til at næringskunder vil tilpasse seg døgnmaks, under den forutsetning at de får god informasjon forut for innføringen av ny nettleiestruktur.

Mørenett, Sognekraft, Hark Technologies og Norsk fjernvarme peker på at effektledd i større grad vil gi kunder insentiv til å flytte forbruket sitt enn gjennom variable energiledd.

Virke mener det ikke er nødvendig med et eget effektledd, da effektpricing bør håndteres ved et påslag i energileddet.

Forbrukertilsynet er kritiske til effektleddet, og mener den skisserte modellen med målt effekt vil være vanskelig å forstå for mange forbrukere. De trekker likevel frem at effektleddet kan bidra til at forbrukerne i større grad justerer forbruket når de har tilgang til informasjon om eget forbruk.

Tensio støtter ikke forslaget om effektleddet. De mener modellen basert på målt effekt med døgnmaks ikke er tilstrekkelig utredet i høringsnotatet. De peker på at forslaget medfører høy gjennomføringsrisiko uten noen åpenbar nytte.

Elvia, SFE Nett, Mørenett, Lyse Elnett, Alta Kraftlag, Troms Kraft Nett, Skagerak Nett, Lyse Elnett, Gudbrandsdalen Energi Nett, Samfunnsbedriftene, Energi Norge og Norsk Fjernvarme mener at månedsmaks må videreføres som avregningsgrunnlag for større næringskunder i effektleddet. Argumenter som trekkes frem er at en overgang til døgnmaks for større næringskunder som allerede har månedsmaks, vil føre til at kunder med jevn bruk av nettet vil få høyere nettleie, mens kunder med ujevnt og sporadisk bruk av nettet vil få lavere nettleie. De peker på at dette vil føre til omfordeling av kostnadene hvor det er en klar sammenheng mellom brukstid og lav eller høy nettleie, uten at dette vil føre til en mer rettferdig fordeling av nettkostnadene. Energi Norge viser til at det tidligere er gitt tilbakemeldinger om å ikke endre tarifferingsprinsippene for større næringskunder, da disse allerede er tilpasset formålet med ny nettleiestruktur.

Agder Energi Nett mener det burde komme tydelig frem hvilke kostnader som skal hentes inn gjennom de ulike leddene i tariffen. De mener det er uklart hvilke kostnader effektleddet skal dekke, og hvilke kostnader som skal dekkes inn gjennom faste ledd.

Sognekraft mener at månedsmaks må anvendes som avregningsgrunnlag for alle kunder, både husholdningskunder og større næringskunder. De peker på at dette i betydelig grad samsvarer mellom effektbruk, effektbehov, nettkapasitet og nødvendige investeringskostnader. Månedsmaks vil over tid virke dempende på fremtidige nettinvesteringer og dermed også bidra til mer effektiv utnyttelse av nettet. På den annen side peker **Kraftfylka** på at døgnmaks også bør være standard for større næringskunder, og for anlegg med hurtigladepunkter. På denne måten vil man tilrettelegge for elektrifisering av transport.

Distriktsenergi og BKK Nett anbefaler at RME justerer forslaget, og lar nettselskapene bestemme avregningsgrunnlaget for næringskunder.

Virke, Drivkraft Norge og Circle K viser til at beregninger de har gjort for ladestasjoner med henholdsvis liten og høy brukstid, og påpeker at det er usikkert om døgnavregning vil slå positivt eller negativt ut for disse kundene. De mener derfor at det er usikkert om omleggingen vil ha betydning for investeringsbeslutninger i ladetilbud. De ber RME sørge for at endringen fører til at nettleien går ned for hurtigladetilbud, uavhengig av brukstid, og stiller også spørsmål ved om hurtigladetilbud i det hele skal belastes med et effektledd. De mener at en endring der effektleddet byttes ut med energiledd gjør det

mulig å utvikle bedre og mer forutsigbare prismodeller som gir våre kunder enklere og bedre ladeopplevelser.

Ladebransjen (Fortum Charge & Drive, Ionity, BKK og Circle K) peker på at effektledd med en døgnpris vil kunne være positivt for ladestasjoner som er lite i bruk og har et ujevnt bruksmønster. De er opptatt av at prisen ikke må settes for høyt slik at kostnaden faktisk går ned for disse ladestasjonene. De mener også at det er viktig at hurtigladeanlegg med høy brukstid må få uendret eller redusert nettleie.

NAF peker på at det er viktig å få på plass et system for nettleie som gjør det enklere å lykkes med en markedsdrevet utbygging av et godt ladetilbud, og mener at endringen fra månedsmaks til døgnmaks som avregningsgrunnlag må gjennomføres uavhengig av hva som skjer med nettleien for husholdninger.

EnergiNorge og **Gudbrandsdal Energi Nett** stiller spørsmål ved om avregningsgrunnlaget i effektleddet er den beste måten å tilrettelegge nettleien for ladestasjoner på. De peker på at det bør anvendes andre og mer treffsikre virkemidler for å stimulere til utbygging av ladeinfrastruktur, som for eksempel direkte støtte fra Enova, eller egen tariffing for ladestasjoner.

Norsk El-bilforening viser til at en effekttariff med døgnmaks ikke vil ta hensyn til når på døgnet det maksimale forbruket inntreffer, og at det bør legges større vekt på tidspunkt på døgnet for forbruk.

3.4 Innspill på overgangsbestemmelse

De fleste som kommenterer overgangsordningen, ønsker en kortere overgangsperiode eller ingen overgangsperiode i det hele tatt. Det er kun noen få som støtter en overgangsperiode på fem år.

Regelrådet og **Alta kraftlag** støtter en lang overgangsordning, og de peker på at dette gir forbrukerne mulighet til å tilpasse seg nye tariffer. **Forbrukerrådet** støtter også en lang overgangsordning dersom det blir vedtatt at energileddet skal avspeile marginaltapsprinsippet.

Bane NOR ber om en lengre overgangsperiode enn fem år. De har gammelt teknisk utstyr i sine bygg, og investeringer i tilknytning til dette vil sannsynligvis bli gjennomført i løpet av de neste 10 årene.

Sognekraft, Troms Kraft Nett, Samfunnsbedriftene, Glitre Energi Nett, Lyse Elnett, Fjordkraft, Mørenett, Lofotkraft, Enova, Hark Technologies, Statnett, Agder Energi Nett, Elvia, Elhub, Nelfo og **NHO** støtter ikke RMEs forslag om lang overgangsperiode. Samtlige av aktørene mener at en overgangsperiode på fem år er for lang. De fleste ønsker en kortere overgangsperiode på 1-2 år, og flere mener også at en overgangsperiode må være valgfri. Noen mener det ikke er nødvendig med en overgangsperiode i det hele tatt.

NHO peker på at forslaget innebærer en lang periode hvor nettleieberegningen kompliseres av å være en kombinasjon av nytt og gammelt, og **Lofotkraft** mener dette vil være vanskelig å håndtere for kraftomsetningsselskaper, nettselskaper og kunder. **Enova** og **Statnett** mener det er viktig med rask implementering fordi det kreves elektrifisering innen de fleste sektorer for å nå utslippsforpliktelser innen 2030. I tillegg vil en lang overgangsperiode kunne gi ulike markedsbetingelser på tvers av landet for løsninger som i utgangspunktet er standardisert.

Gudbrandsdal Energi Nett, Glitre Energi Nett og **Statnett** foreslår å utsette ikrafttreddelsen slik at nettselskapene får tid til å teste ut nye modeller. Dette vil kunne redusere behovet for midlertidige løsninger. **Glitre Energi Nett** foreslår å utsette ikrafttreddelsen til 2023 og med en overgangsordning på maksimalt to år. **Drivkraft Norge** ønsker derimot en så rask implementering som mulig.

Mørenett foreslår at endringene skal tre i kraft på sommeren. **Lofotkraft** mener at en omlegging om sommeren vil være uheldig fordi mange av deres kunder har sine effekttopper om sommeren.

BKK Nett og **Samfunnsbedriftene** støtter ikke forslaget om at næringskunder som ber om det skal tilbys effektledd med avregningsgrunnlag per døgn allerede fra 2021.

4 RMEs anbefalinger til endringer i forskriften

Nettleiestrukturen

De fleste av høringsuttalelsene er positive til vårt forslag om at nettleien i større grad skal fastsettes på grunnlag av kundenes effektforbruk, at energileddet skal utformes for å gi kundene riktige signaler om effektiv bruk av strømnettet, og at det skal lønne seg å flytte forbruk til perioder hvor nettet ikke er høyt belastet. Derfor anbefaler vi, som foreslått i høringen, at:

Fastleddet skal utformes slik at det fordeler kostnadene på en rimelig måte. Fastleddet skal differensieres på grunnlag av effekt.

Selv om mange støtter retningen om mer effektbasert nettleie, er det flere som advarer mot å gjøre nettleien for komplisert. Flere mener det er viktig å begrense mulige nettleiemodeller nettselskapene kan bruke, og at det skal være enklere for kundene å forstå nettleiemodellen nettselskapene velger. Ønske om lik nettleiestruktur var en tydelig tilbakemelding fra de fleste høringsinstansene. På bakgrunn av dette, anbefaler vi en forenklet nettleiestruktur sammenlignet med det som ble foreslått i høringen. Vi anbefaler at:

Nettselskapene ikke kan bruke effektledd i nettleien til husholdnings-, fritidsboligkunder og næringskunder med årsforbruk under 100 000 kWh, men at de fortsatt kan bruke effektledd i nettleien for øvrige næringskunder.

Med denne anbefalingen vil nettleien for husholdningskunder, fritidsboligkunder og næringskunder med årlig forbruk under 100 000 kWh bestå av kun to tariffledd (fastledd + energiledd), og nettleiestrukturen vil være lik for alle disse kundene uavhengig av hvilket nettselskap de er tilknyttet.

Vi fikk også mange innspill om nettleiens energiledd. Flere høringsinstanser kommenterer at de ikke ønsker at energileddet skal være marginaltapsbasert. På bakgrunn av innspillene har vi justert ordlyden for energileddet, og anbefaler at:

Energileddet skal dekke marginale tapskostnader. Det kan i tillegg dekke en andel av nettselskapets øvrige kostnader, og det kan ha et påslag når nettet er høyt belastet. Inntektene fra energileddet kan maksimalt utgjøre 50 % av nettselskapets inntekter fra hver kundegruppe.

Med denne justeringen vil ikke energileddet være marginaltapsbasert. Vi beveger oss likevel i retningen av lavere energiledd for nettselskapene samlet sett. Nettselskapene som i dag tar inn mesteparten av sine inntekter gjennom energileddet må redusere sine energiledd. For noen nettselskaper vil ikke endringen påvirke deres fordeling av inntekter mellom fastledd og energiledd. Nettselskapene står med dette også friere til å fastsette energileddet i forhold til ordlyden som var foreslått i høringen. Justeringen gir også nettselskapene større handlingsrom til å differensiere energileddet over døgnet og over året.

Glitremodellen

Som nevnt over, har flere tatt til orde for mer fleksibilitet til å benytte time of use-prinsipper når de fastsetter energileddet. Flere har trukket frem nettleiemodellen til Glitre Energi Nett som eksempel på en slik modell (glitremodellen). Glitremodellen har et fastledd og et energiledd, der energileddet halveres på vinternatt for å gi insentiver til å flytte forbruk fra vinterdag til vinternatt. I periodene utenom vinternatt er energileddet betydelig høyere enn de marginale tapene.

Vi har analysert en slik modell på samme måte som vi analyserte modellene vi presenterte i høringen.³ Sammenlignet med beregningen vi gjorde på nettleiemodellene i høringsforslaget, gir glitremodellen svakere insentiver til energieffektivisering i form av etterisolering. For installasjon av varmepumper gir glitremodellen insentiver omtrent midt mellom abonnert effekt, som gir økt lønnsomhet, og sikringsdifferensiert tariff, som gir redusert lønnsomhet. For egenprodusert solkraft, gir glitremodellen litt høyere lønnsomhet enn modellene fra høringsforslaget. Høyere lønnsomhet ved glitremodellen kommer av at den ikke reduserer energileddet når solcellepaneler produserer mest strøm.

Ser man på de økonomiske insentivene for styring av elbillading, er disse vesentlig lavere med glitremodellen enn med modellene fra høringsforslaget. Dette kommer av at elbiler bruker relativt lite energi, sammenliknet med effekt. Økonomiske besparelser blir dermed lavere når man priser energi og ikke effekt. Vi har i høringsforslaget lagt til grunn et årlig strømforbruk på 2730 kWh for elbilen i regneeksemplene. Dersom halvparten av strømforbruket til bilen legges til de fem månedene med vinterrabatt, og all ladingen foregår i tidsrommet med redusert energiledd, som vil si 14 øre/kWh rabatt på 1365 kWh, utgjør dette en årlig besparelse på 191 kroner. Til sammenligning gir modellene i høringsdokumentet en årlig gevinst ved smart lading på mellom ett og to tusen kroner.

Selv om de økonomiske insentivene for lastflytting av for eksempel elbillading er vesentlig svakere med glitremodellen, kan modellen likevel være attraktiv i den grad den gir muligheter for enkel kommunikasjon som ikke vil være til stede ved øvrige modeller.

Vår vurdering er at kundekommunikasjon om for eksempel å utsette elbillading til natt, i liten grad avhenger av nettleiemodell. Med justeringene i ordlyden vi anbefaler, kan nettselskapene lage en nettleiemodell som er basert på time of use-prinsipper. Vi vil, som i høringsdokumentet, fortsatt advare mot å utforme nettleie som har prissignaler som fører til store, samtidige lastendringer fra time til time. Ved automatisk styring av laster, vil også forholdsvis små prisvariasjoner mellom timer, kunne gi store lastendringer. Slike store og samtidige lastendringer kan føre til nye effektopper og det kan føre til økte kostnader og ulemper for nettkundene. Nettselskapene bør analysere dette grundig før de eventuelt innfører tidsdifferensierte energiledd som treffer store deler av kundemassen deres samtidig.

Energieffektivisering og investering i egen fornybar produksjon

Flere høringsinstanser har kommentert at en forskriftsendring ikke må føre til dårligere rammevilkår for å gjennomføre energieffektiviseringstiltak eller investere i egen fornybar kraftproduksjon. Beregningene vi har gjort i forbindelse med høringen tilsier imidlertid at en endring mot lavere energiledd ikke svekker insentivene til å gjennomføre energieffektiviseringstiltak. Dette er fordi energieffektiviseringstiltak i hovedsak er knyttet til oppvarming, slik som for eksempel etterisolering eller installasjon av varmepumpe. En viktig egenskap ved disse tiltakene er at de både reduserer kundens strømforbruk knyttet til oppvarming, og reduserer kundens samlede behov for effekt. Dette gjelder spesielt om vinteren når nettbelastningen og strømforbruket ellers er høyt. Så selv om de sparer mindre på det samlede strømforbruket (kWh), så tjener de på at de reduserer effektbehovet (kWh/h). Samlet sett er insentivene til energieffektivisering så og si uendret, og om noe er de styrket.

De samme beregningene viser at insentivene til å investere i egen strømproduksjon fra solceller vil bli noe svakere. Investering i egen strømproduksjon fra sol reduserer mengden energi kunden må hente fra strømnettet, men reduserer normalt ikke kundens effektbehov på samme måte som energieffektiviseringstiltak gjør. Eksempelvis reduserer solceller normalt kundens effektbelastning på strømnettet på sommeren, mens effektbelastningen på strømnettet på vinteren i liten grad påvirkes. Vi

³ Analysene av tariffmodellene (kap. 4.3 i RME høringsdokument Nr. 1/2020).

vurderer at dagens tariffer gir for sterke prissignaler til å investere i egen produksjon fra sol. En kunde som installerer egen solproduksjon, vil med gjeldende tariffer redusere egen nettleie mer enn hva kostnadene i strømnettet faktisk reduseres. Disse kostnadene må da dekkes av andre kunder.

Vi vurderer at en reduksjon av energileddet vil gi riktigere prising av bruk av nettet, mer effektiv utnyttelse av nettet og en rimeligere fordeling av kostnadene. Vi vurderer at andre målsettinger på energiområdet bør ivaretas gjennom andre virkemidler. For eksempel gjennom Enovas virkemiddelapparat, tekniske krav til bygg og produkter, eller skatte- og avgiftspolitikken.

4.1 Anbefalte endringer i kapittel 13

Vi gjennomgår kort begrunnelsene for våre anbefalinger. Mer utdypende drøftinger rundt begrunnelsene kan leses i [RME Høringsdokument 1/2020 – Endringer i nettleistrukturen](#). I tillegg drøfter vi eventuelle hensyn som er spilt inn i forbindelse med høringen av forslagene til forskriftsendringer.

Anbefalt ordlyd

Anbefalte endringer er understreket.

§ 13-1. Prinsipper for utforming av punkttariffer

Alle nettselskapene er ansvarlige for at det utarbeides tariffer som er punktbaserte etter følgende prinsipper:

- a) tariffene skal refereres tilknytningspunktene.
- b) avtale med nettselskapet i tilknytningspunktet skal gi adgang til hele nettsystemet og kraftmarkedet.
- c) nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør nettjenester ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår.
- d) tariffene skal utformes slik at de i størst mulig grad gir signaler om effektiv utnyttelse og effektiv utvikling av nettet.
- e) tariffene skal utformes slik at de reflekterer kostnadsstrukturen i nettet.
- f) tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold.
- g) tariffene skal fastsettes uavhengig av avtaler om kraftkjøp/kraftsalg.
- h) tariffene skal gi nettselskapet inntekter til dekning av kostnader innenfor tildelt inntektsramme, kostnader i overliggende nett, innbetalt eiendomsskatt og lovpålagt innbetaling til energifond.
- i) målte og stipulerte timeverdier i Elhub skal benyttes til avregning av tariffer.
- j) den enkelte boenhet eller fritidsbolig skal måles og avregnes hver for seg.

§ 13-2. Alminnelige regler for tariffing

Tariffene for uttak og innmating av kraft skal utarbeides etter følgende grunnstruktur:

- a) Energiledd som varierer med kundens løpende uttak eller innmating.

- b) Andre tariffledd som skal dekke nettkostnader som ikke dekkes gjennom energiledd.

§ 13-3. Bruksavhengige tariffledd

Oppheves

§ 13-4. Andre tariffledd

Oppheves

§ 13-5. Informasjonsplikt

Nettselskapene plikter av eget tiltak å gi andre nettselskaper den informasjon som er nødvendig for at disse skal kunne beregne egne tariffer. Informasjonen skal gis innen rimelig tid før nye tariffer trer i kraft.

Nettselskapene plikter på forespørsel og innen rimelig tid å gi kunder informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer og beregningen av tariffene for de ulike kundegrupper.

Tariffer og vilkår skal samles skriftlig, og være lett tilgjengelig for nettkundene.

Nettselskapet plikter å gi tilstrekkelig informasjon slik at kunden kan innrette seg etter prissignalene i tariffen. Næringskunder skal som et minimum, få informasjon om innmating og uttak på timebasis. Øvrige kunder skal som et minimum, få informasjon om innmating, uttak og tilhørende nettleie på timebasis. Informasjonen skal være elektronisk tilgjengelig senest påfølgende døgn kl. 9.00.

Nettselskapene skal innen rimelig tid før endring av tariffene trer i kraft informere den enkelte nettkunde om tariffendringer. Informasjonen skal inneholde en begrunnelse for tariffendringene.

Nettselskapene plikter å underrette Reguleringsmyndigheten for energi om endringer av sine tariffer innen rimelig tid før disse trer i kraft.

Ved uenighet mellom nettselskap og nettkunde om tariffer og andre overføringsvilkår, plikter nettselskapet å informere kunden om at Reguleringsmyndigheten for energi kan gi pålegg etter § 18-1 og kan avgjøre uenigheter etter forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13.

Begrunnelse § 13-1

Ordlyd på høring

- e) *tariffene skal utformes slik at de reflekterer kostnadsstrukturen i nettet.*
- j) *den enkelte boenhet eller fritidsbolig skal måles og avregnes hver for seg*

Vi anbefaler at foreslått ordlyd vedtas uten endringer.

Vi ser at det er stor variasjon i måten nettselskapene utformer sine tariffer. For kunder i lavspent distribusjonsnett, har mange nettselskaper i dag en tariffstruktur som i hovedsak vektlegger total forbruk av energi. Samtidig vet vi at det er etterspørselen etter effekt som har størst betydning for utviklingen av nettet.

Vi mener derfor at bestemmelsen bør tydeliggjøre hvordan tariffene skal være utformet for at de i størst mulig grad skal gi signaler om effektiv utnyttelse og effektiv utvikling av nettet. Bestemmelsen bør også

presiseres for å sikre at nettselskapene utformer tariffer med prissignaler som i størst mulig grad reflekterer kostnadene i strømmettet på både kort og lang sikt.

Gjeldende bokstav e) til i) får ny bokstav som følge av anbefalingen om å tilføye en ny bokstav e). Endringen i ny § 13-1 bokstav j) er retting av en skrivefeil, og innebærer ingen materielle endringer.

Det er ikke spilt inn hensyn som gjør at vi ser behov for å gjøre endringer i ordlyden som ble sendt på høring. Vi anbefaler derfor at foreslått ordlyd vedtas uten endringer.

Begrunnelse §§ 13-2, 13-3 og 13-4

Ordlyd på høring

§ 13-2. Alminnelige regler for tariffing

Tariffene for uttak og innmating av kraft skal utarbeides etter følgende grunnstruktur:

- a) *Energiledd som varierer med kundens løpende uttak eller innmating.*
- b) *Andre tariffledd som skal dekke nettkostnader som ikke dekkes gjennom energiledd.*

§ 13-3. Bruksavhengige tariffledd oppheves.

§ 13-4. Andre tariffledd oppheves

Vi anbefaler at foreslått ordlyd vedtas uten endringer.

I forslaget til ordlyd som ble sendt på høring er §§ 13-2, 13-3 og 13-4 samlet i én bestemmelse. Vi foreslo i tillegg å ta inn forklaring på hva som ligger i *bruksavhengige tariffledd* og *andre tariffledd* i § 13-2, samt å oppheve bestemmelsen om kapasitetsledd i § 13-3.

Det er ikke spilt inn hensyn som gjør at vi ser behov for å gjøre endringer i ordlyden som ble sendt på høring. Vi anbefaler derfor at foreslått ordlyd vedtas uten endringer.

Begrunnelse § 13-5

Ordlyd på høring

Fjerde ledd:

Nettselskapet plikter av eget tiltak å gi tilstrekkelig informasjon slik at kunden kan innrette sitt forbruk etter prissignalene i tariffen. Som et minimum skal informasjon om kundens forbruk per time og de økonomiske konsekvensene av forbruket være elektronisk tilgjengelig senest påfølgende døgn kl. 9.00.

Syvende ledd:

Ved uenighet mellom nettselskap og nettkunde om tariffer og andre overføringsvilkår, plikter nettselskapet å informere kunden om at Reguleringsmyndigheten for energi kan gi pålegg etter § 18-1 og kan avgjøre uenigheter etter forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13.

Anbefalt ordlyd

Fjerde ledd:

Nettselskapet plikter å gi tilstrekkelig informasjon slik at kunden kan innrette seg etter prissignalene i tariffen. Næringskunder skal som et minimum, få informasjon om innmating og uttak på timebasis. Øvrige kunder skal som et minimum, få informasjon om innmating, uttak og tilhørende nettleie på timebasis. Informasjonen skal være elektronisk tilgjengelig senest påfølgende døgn kl. 9.00.

Syvende ledd:

Ved uenighet mellom nettselskap og nettkunde om tariffer og andre overføringsvilkår, plikter nettselskapet å informere kunden om at Reguleringsmyndigheten for energi kan gi pålegg etter § 18-1 og kan avgjøre uenigheter etter forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13.

Fjerde ledd:

Det er viktig at kunden kan reagere på prissignalene i tariffen for at ny tariffstruktur skal bidra til reduserte effekttopper. Kunderespons forutsetter ikke bare en god utforming av tariffstrukturen, men også at kunden har tilgang til tilstrekkelig informasjon om tariffen, og hvordan deres bruk av nettet påvirker nettleien. Med bruk mener vi både kundens uttak og innmating fra nettet. Derfor foreslo vi å tilføye et nytt fjerde ledd som beskriver hva nettselskapet som minimum skal gi av informasjon om prissignalene i tariffen.

Som beskrevet i høringen er det i praksis bare nettselskapene som kan sikre at den enkelte kunde har tilgang på et visst minimum av informasjon om egen innmating, uttak og tilhørende nettleie. Vi mener derfor det er viktig å stille krav til hvilken informasjon som nettselskap skal gi til kunde.

Vi foreslår å endre ordlyden i fjerde ledd noe i forhold til ordlyden som var på høring. I høringsforslaget var det foreslått at nettselskapet skulle informere om de økonomiske konsekvensene av forbruket. Nettselskapets måler er plassert i kundens tilknytningspunkt og måler utvekslingen av elektrisitet mellom nettselskap og kunde. Vi mener det er mer presist å si at kunden skal få informasjon om innmating og uttak fremfor å bruke begrepet forbruk slik det var foreslått i høringen. Ordlyden kunne også leses som om nettselskapet var pålagt å informere om kraftprisen. Vi mener derfor at ordlyden bør endres slik at det er tydelig at nettselskapet kun skal informere om kundens tilhørende nettleie. Som presisert i høringen, er det den økonomiske konsekvensen av kundens forbruk foregående dag det siktes til når vi viser til «tilhørende nettleie», ikke nettselskapets tariffsatser. Endringen er en språklig justering som tidligere presiserer hva nettselskapet har ansvar for.

Vi foreslår også å skille mellom hva slags informasjon nettselskapet plikter å gi næringskunder og øvrige kunder. Dette er som følge av at vi i vår anbefaling velger at nettselskapene kun kan bruke effekteledd for næringskunder, og at avregningsperiode for kundens maksimale effektuttak er begrenset oppad til én måned, og ikke daglig som i høringen.

Syvende ledd:

Det er ikke spilt inn hensyn som gjør at vi ser behov for å gjøre endringer i ordlyden som ble sendt på høring. Vi anbefaler derfor at foreslått ordlyd vedtas uten endringer.

Standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon

Innspillene vi har mottatt har vært positive til et standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon. Det trekkes frem at tariffinformasjon og avregningsgrunnlag skal kommunisere mellom digitale plattformer og at det derfor er viktig med en obligatorisk nasjonal informasjonsmodell med definerte formater for informasjonsutveksling.

Det fremgår av høringssvarene at det er behov for å utvikle et standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon. Vi anbefaler at det settes i gang et arbeid for hvordan en slik standard skal utformes i praksis.

4.2 Anbefalte endringer i kapittel 14

Anbefalt ordlyd til § 14-2

Anbefalte endringer er understreket.

§ 14-2. Utforming av tariffer for ordinære uttak i distribusjonsnettet

Det skal utarbeides separate tariffer for høyspent og lavspent uttak.

Tariffene for lavspent uttak i distribusjonsnettet skal bestå av et fastledd og et energiledd. Tariffene for næringskunder med årlig forbruk over 100 000 kWh kan i tillegg inneholde et effektledd.

Fastleddet skal utformes slik at kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet. Fastleddet skal differensieres på grunnlag av kundens etterspørsel etter effekt. Ved bruk av effektledd trenger ikke fastleddet differensieres.

Energileddet skal dekke marginale tapskostnader. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av nettselskapets øvrige kostnader. Energileddet kan ha et påslag når nettet er høyt belastet. Inntektene fra energileddet kan maksimalt utgjøre 50 % av nettselskapets inntekter fra hver kundegruppe.

Effektleddet skal baseres på kundens effektuttak i definerte perioder. En periode kan maksimalt gjelde én måned. Effektleddet skal tidsdifferensieres.

Begrunnelse § 14-2 annet ledd

Ordlyd på høring

Tariffene for lavspent uttak i distribusjonsnettet skal bestå av et energiledd og et fastledd. Tariffene kan i tillegg inneholde et effektledd.

Anbefalt ordlyd

Tariffene for lavspent uttak i distribusjonsnettet skal bestå av et fastledd og et energiledd. Tariffene for næringskunder med årlig forbruk over 100 000 kWh kan i tillegg inneholde et effektledd.

I forslaget til ordlyd som ble sendt på høring skal tariffene minimum bestå av et fastledd, for å fordele faste kostnader, og et energiledd, for å fordele kostnader som varierer med forbruket. Et effektledd i kombinasjon med et fastledd vil også kunne fordele faste kostnader på en rimelig måte, og vi foreslo at effektledd kan benyttes av de nettselskapene som ønsker det. Bakgrunnen for forslaget som ble sendt på høring er nærmere beskrevet i høringsdokumentet i kapittel 2.5.2 og 3.6.4.

Det har kommet mange innspill på at ordlyden som ble sendt på høring tillater for mange tariffmodeller. Høringsinstansene som mener dette, trekker blant annet frem at kommunikasjonen mot kundene vil bli vanskelig, og at ulike tariffmodeller vil gjøre det krevende for tjenesteleverandører å lage tjenester som tar hensyn til prissignaler fra tariffene. Disse høringsinstansene mener det bør være færre

nettleiemodeller å velge mellom. De mener det beste hadde vært én standard modell for alle nettselskapene. På den annen side er det flere som påpeker at det er viktig å gi nettselskapene frihet til å teste ulike tariffingsprinsipper.

På bakgrunn av de mange innspillene om å forenkle tariffmodellene, velger vi å justere ordlyden i vår anbefaling. Justeringen innebærer at nettselskapene kun kan bruke effektledd for næringskunder med årlig forbruk over 100 000 kWh, og ikke for øvrige kunder. Tariffen for alle kunder unntatt nevnte næringskunder, vil derfor kun inneholde to tariffledd. Dette viderefører de tariffstrukturene som har vært vanlig hos de fleste nettselskap i dag: store næringskunder tariffes et effektledd i tillegg til fastledd og energiledd, mens små næringskunder, husholdninger og fritidsboliger tariffes kun fastledd og energiledd.

Vi vurderer at å fjerne nettselskapenes mulighet til å tariffere effektledd for andre enn næringskunder med årlig forbruk over 100 000 kWh vil forenkle tariffene og redusere variasjonen mellom nettselskap, uten at det går utover målene om riktige priser, rimeligere fordeling og mer effektiv utnyttelse av nettet. I tråd med høringsforslaget skal fastleddet være differensiert på grunnlag av effekt, og det er mulig å ha påslag på energileddet i enkelttimer. Vi vurderer at nettselskapene har tilstrekkelige muligheter til å utforme en tariffmodell som gir ønskede prissignaler, og som er tilpasset forholdene i deres nettområde innenfor disse begrensningene.

Begrunnelse § 14-2 tredje ledd

Ordlyd på høring

Fastleddet skal utformes slik at kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet. Fastleddet skal differensieres på grunnlag av kundens etterspørsel etter effekt.

Anbefalt ordlyd

Fastleddet skal utformes slik at kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet. Fastleddet skal differensieres på grunnlag av kundens etterspørsel etter effekt. Ved bruk av effektledd trenger ikke fastleddet differensieres

I forslaget til ordlyd som ble sendt på høring har vi vurdert at det er rimelig å fordele nettselskapets faste kostnader på grunnlag av kundenes etterspørsel etter effekt. Bakgrunnen for forslaget som ble sendt på høring, er nærmere beskrevet i høringsdokumentet i kapittel 2.5.2 og 3.6.6.

Det er kommet få innspill som går direkte på fastleddet. De fleste høringsinstansene støtter imidlertid at tariffingen skal gå i retning av å fordele kostnadene på grunnlag av effekt. Flere høringsinstanser kommenterer også at både abonnert effekt og sikringsdifferensiert fastledd er modeller som kan ivareta kravene om at kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet.

I høringen var formuleringen «ved bruk av effektledd trenger ikke fastleddet differensieres» en del av bestemmelsen som omhandlet effektleddet. Formuleringen beskriver et unntak til utforming av fastleddet. Vi vurderer det er tydeligere når unntaksformuleringen hører sammen med hovedregelen, og anbefaler å at den står sammen med formuleringen om nettleiens fastledd.

Det er ikke spilt inn hensyn som gjør at vi ser behov for å gjøre endringer i ordlyden som ble sendt på høring. Vi anbefaler derfor at foreslått ordlyd vedtas uten endringer.

Begrunnelse § 14-2 fjerde ledd

Ordlyd på høring

Energileddet skal avspeile marginale tapskostnader og kan i tillegg ha et påslag for å gi økonomisk motivasjon til å redusere effekttopper i enkelttimer.

Anbefalt ordlyd

Energileddet skal dekke marginale tapskostnader. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av nettselskapets øvrige kostnader. Energileddet kan ha et påslag når nettet er høyt belastet. Inntektene fra energileddet kan maksimalt utgjøre 50 % av nettselskapets inntekter fra hver kundegruppe.

I forslaget til ordlyd som ble sendt på høring skal nettselskapenes energiledd avspeile marginale tapskostnader ved overføring av elektrisitet. I tillegg er det tillatt med et påslag i enkelttimer for å gi insentiver til å redusere effekttopper. Bakgrunnen for forslaget som ble sendt på høring er nærmere beskrevet i høringsdokumentet i kapittel 2.5.2 og 3.6.5.

Vi har mottatt mange innspill til forslaget om å endre ordlyden som beskriver energileddet. Noen innspill støtter forslaget om å begrense energileddet til marginale tap. Noen mener også at det ikke er nødvendig med et energiledd i tariffen. Flesteparten av høringsinstansene mener imidlertid at det bør være mulig for nettselskapene å dekke noe mer gjennom energileddet enn kun marginale tap. De begrunner dette med at dersom energileddet blir begrenset til å avspeile marginale tap i de fleste timene, vil det være krevende å utforme tariffer med prissignaler som er enkle å kommunisere. Innspillene fremhever at dette vil være viktig for å få kundene til å tilpasse forbruket til når det er gunstig for nettet. Andre motargumenter er at et marginaltapsbasert energiledd svekker insentivene til å investere i ENØK-tiltak og egen fornybar produksjon. Flere nettselskaper trekker også frem at forslaget begrenser muligheten til å bruke time of use-prinsipper til å utforme energileddet. De fleste høringsinstansene mener imidlertid ikke det bør være en plikt med et slikt påslag.

I høringsdokumentet har vi dokumentert at insentivene til å investere i ENØK-tiltak forblir like gode eller bedre som med dagens tariffmodell. Det samme gjelder hjemmelading av elbil. Det tydeligste unntaket er insentivene til å investere i egen strømproduksjon fra solcellepaneler, som blir noe svekket. Vi mener også, i likhet med flere høringsinstanser, at det sentrale ikke er å forklare kundene effekt eller hvordan forskriften regulerer tariffene, men at modellen reflekterer kostnadsstrukturen slik at nettselskapene kan kommunisere kundens potensielle besparelser ved å endre adferd.

På grunnlag av mengden innspill mot vår foreslåtte ordlyd om energileddet, velger vi å justere ordlyden i vår anbefaling. Justeringene i ordlyden innebærer at nettselskapene kan ha et energiledd som er høyere enn de marginale tapskostnadene, og at de kan utforme et energiledd med «time of use»-prinsipper. Vi vil med denne anbefalingen likevel bevege oss i retningen av lavere energiledd for nettselskapene samlet sett. Vi anbefaler også, som i forslaget sendt på høring, at det ikke skal være en plikt å ha et påslag på energileddet.

En del nettselskap har de senere årene lagt om nettleiestrukturen slik at energileddet gir inntekter som er lavere enn taket vi foreslår på 50 %. Flertallet av nettselskap har likevel fortsatt et energiledd som dekker en større andel av nettkostnadene. Anbefalingen innebærer at disse nettselskapene i noen grad må redusere inntektene de får fra energileddet. Den nye ordlyden bidrar mer enn gjeldende ordlyd til at

tariffene bedre reflektere kostnadsstrukturen i nettet, og gir riktigere signaler om effektiv utnyttelse og utvikling av nettet.

Begrunnelse § 14-2 femte ledd

Ordlyd på høring

Effektledet skal baseres på kundens høyeste målte effektuttak over en periode på ett døgn. Ved bruk av effektledd trenger ikke fastledet differensieres. Effektledet skal tidsdifferensieres.

Anbefalt ordlyd

Effektledet skal baseres på kundens effektuttak i definerte perioder. En periode kan maksimalt ha en varighet på en måned. Effektledet skal tidsdifferensieres.

I forslaget til ordlyd som ble sendt på høring kan et effektledd i tillegg til et fastledd også fordele nettselskapets kostnader på en rimelig måte, og at daglig målt effekt balanserer hensynene om rimelig kostnadsfordeling og insentiv til effektiv utnyttelse godt. Bakgrunnen for forslaget som ble sendt på høring er nærmere beskrevet i høringsdokumentet i kapittel 2.5.2 og 3.6.7.

I anbefalingen til § 14-2 annet ledd fremgår det at vi anbefaler at effektledet kun kan brukes i tariffene til næringskunder. Anbefalt ordlyd til § 14-2 femte ledd omtaler derfor kun tariffing av næringskunder.

Næringskunder har i dag i all hovedsak en tariff med effektledd som avregnes månedlig. De fleste høringsinstansene som hadde innspill til effektledd for næringskunder, mener at det er uheldig å kreve at disse kundene skal over på en effekttariff som avregnes daglig. De peker på at næringskunder har tilpasset seg dagens tariff, og at mange har gjort tiltak for å redusere sine effekttopper.

De fleste høringsinstansene mener nettselskapene selv skal fastsette avregningshyppighet og avregningsgrunnlag, slik de har mulighet til med dagens ordlyd.

Ladebransjen og Virke m.fl. viser til beregninger som viser at det ikke er entydig hvilke konsekvenser en overgang til døgnmaks som avregningsgrunnlag vil ha for hurtigladestasjoner. Tariffkostnadene kan både bli høyere og lavere avhengig av brukstid og nettselskapets øvrige kundebase. De mener usikkerheten innebærer at en omlegging mest sannsynlig ikke vil påvirke investeringsbeslutninger om å bygge ladestasjoner.

På bakgrunn av at vi anbefaler å fjerne muligheten til å tariffere effektledd for alle som ikke er næringskunder, og på bakgrunn av innspillene knyttet til effektledd for næringskunder, velger vi å justere ordlyden i vår anbefaling. Vi anbefaler at det fortsatt skal være mulig å tariffere næringskunder et effektledd basert på kundens effektuttak i en periode oppad begrenset til en måned. Det innebærer at de fleste nettselskap har anledning til å fortsette med dagens praksis for tariffing av effektledd for næringskunder.

Formålet med nettleien er den samme for næringskunder som for øvrige kunder, selv om vi åpner for at nettselskapene kan bruke effektledd overfor næringskundene. Effektledet er en annen måte å fordele nettselskapets faste kostnader på enn gjennom et fastledd alene. Når nettselskapene velger å bruke effektledd i sin nettleiemodell, må de øvrige leddene tilpasses dette. Effektledets formål blir da å fordele nettselskapets kostnader rimelig mellom nettkundene på en måte som reflekterer kostnadsstrukturen i nettet, jf. forslag til ny § 13-1 bokstav e).

Dersom nettselskapet bruker effektledd, skal effektleddet tidsdifferensieres. Som et minimum skal effektleddet differensieres mellom sommer og vinter. Uttak når nettet er høyt belastet har en høyere kostnad enn tilsvarende uttak når nettet er forholdsvis lite belastet. Nettselskapet har et ansvar for at tariffene er rimelige og kostnadsreflekterende. Teknologisk utvikling gjør at kundene blir mer og mer ulike når det gjelder bruken av strømmettet. Når utviklingen går raskt, som nå, må nettselskapene vurdere om det er nødvendig med finere tidsdifferensiering enn sommer og vinter for å sikre at tariffmodellen reflekterer nettkostnadene, og at kostnadene fordeles rimelig mellom nettkundene. I stedet for å forskriftsfeste mer detaljerte bestemmelser om tidsdifferensiering og avregningsperiode, er det en klar forventning at nettselskapene gjør grundige vurderinger av disse forholdene.

Begrunnelse § 14-3

Gjeldende ordlyd

Nettselskapet skal på forespørsel tilby måling og avregning per felles inntaksledning når måling og avregning etter § 13-1 bokstav i) gir urimelige merkostnader.

Anbefalt ordlyd

Nettselskapet skal på forespørsel tilby måling og avregning per felles inntaksledning når måling og avregning etter § 13-1 bokstav j) gir urimelige merkostnader.

I høringsdokumentet er det ikke foreslått endring av § 14-3. Men som følge av at det anbefales endring i § 13-1 ved å innføre ny bokstav e) endres også resten av bestemmelsen slik at dagens § 13-1 bokstav e, f, g, h og i får ny bokstav. Det innebærer at referanser til denne bestemmelsen må oppdateres. I § 14-3 vises til gjeldende § 13-1 bokstav i). Det er derfor behov for å oppdatere § 14-3 med riktig henvisning.

4.3 Anbefaling overgangsbestemmelse og ikrafttredelse

Anbefalt ordlyd

Ordlyd på høring

Ikrafttredelse:

- 1. Del I trer i kraft 1. januar 2021*
- 2. Del II trer i kraft 1. januar 2022*

Overgangsbestemmelse Del II:

- 1. Nettselskap som har en tariff med et energiledd som også dekker en andel av faste kostnader, skal utforme tariffene i samsvar med § 14-2 tredje ledd senest innen 1. januar 2027. Energileddet skal reduseres forholdsmessig i perioden fra ikrafttredelsen og frem til 1. januar 2027.*
- 2. For næringskunder som per 31. desember 2021 er avregnet etter effekt, skal nettselskapet tilpasse effektleddet til § 14-2 femte ledd senest innen 1. januar 2025.*

Nettselskapene skal fra ikrafttredelsen tilby næringskunder som ber om det, at effektleddet baseres på kundens høyeste målte effektuttak over en periode på ett døgn.

Anbefalt ordlyd

Ikrafttredelse:

Endringene i § 13-5 siste ledd trer i kraft straks.

Endringene i §§ 13-1, 13-2, 13-3, 13-4, 13-5 og 14-2 trer i kraft 1. juli 2021.

Begrunnelse

I høringsdokumentet foreslo vi at endringene som ble referert til i Del II, skal tre i kraft fra 1. januar 2022, og at det blir en overgangsperiode på fem år. Vi la vekt på at overgangsperioden skulle bidra til at både nærings- og privatkundene skulle få tid til å omstille seg til ny nettleie. Vi ba spesielt om innspill på hvor lang overgangsperioden burde være.

De fleste høringsinstansene som kommenterte overgangsordningen, ønsker en kortere overgangsperiode eller ingen overgangsperiode i det hele tatt. Det er kun noen få som støtter en overgangsperiode på fem år.

I våre anbefalinger er forskriftsteksten justert noe på bakgrunn av høringsinstansenes innspill. Vi anbefaler å begrense mulige tariffledd for privatkunder til fastledd og energiledd for å sikre likere og enklere nettleiestruktur. Fastleddet vil imidlertid bli høyere for flere av nettselskapene, og må differensieres. Nettleiestrukturen er likevel kjent for de aller fleste privatkunder allerede. Vi anbefaler videre at nettleiestrukturen for næringskunder i hovedsak kan utformes som i dag.

Nettleien vil i større grad enn før fastsettes på grunnlag av kundenes effektbruk. Justeringene vi har gjort i anbefalt ordlyd gjør imidlertid at endringene blir mindre omfattende enn det som var sendt på høring. Vi vurderer derfor at det ikke er nødvendig med en overgangsperiode og at forskriften kan tre i kraft fra 1. juli 2021.

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

Reguleringsmyndigheten for energi

.....

MIDDELTHUNS GATE 29
POSTBOKS 5091 MAJORSTUEN
0301 OSLO
TELEFON: (+47) 22 95 95 95

www.reguleringsmyndigheten.no